

NORSK FYSISK SELSKAP

Årsmelding 2010 – 2011

Årsmeldingen omfatter perioden mellom årsmøtene 25. juni 2010 og 22. juni 2011.

ORGANISASJONSFORHOLD pr. 01.01.11

Styret har frem til 31.12.10 bestått av:

Per Osland (UiB), president
Åshild Fredriksen (UiT), visepresident
Håvard Helstrup (HiB), Subatomær fysikk og astrofysikk
Jon Otto Fossum (NTNU), Kondenserte fasers fysikk med atomfysikk
Eirik Malinen (UiO), Biofysikk
Ola Hunderi (NTNU), Akustikk og optikk
Kjartan Olafsson (UiB), Rom-, plasma- og klimafysikk
Jon Samseth (SINTEF), Industri- og energifysikk
Morten Trudeng (Asker vgs.), Norsk Fysikklærerforening

med varamedlemmer:

Arne Auen Grimenes (UMB)
Jens Oluf Andersen (NTNU), Subatomær fysikk og astrofysikk
Ole Martin Løvvik (UiO), Kondenserte fasers fysikk med atomfysikk
Eli Olaug Hole (UiO), Biofysikk
Olav Gaute Hellesø (UiT), Akustikk og optikk
Erik Skjetne (Statoil), Industri- og energifysikk
Odd Erik Garcia (UiT), Rom-, plasma- og klimafysikk

Fra mars 2011 har styret bestått av:

som ovenfor, med unntak av at
Ulf Kristiansen (NTNU), Akustikk og optikk
er gått inn i stedet for
Ola Hunderi (NTNU), Akustikk og optikk

Fra 01.01.08 har selskapets sekretær vært Øyvind Svensen (UiB).

Fra 01.07.11 overtar Trine Hagen (UiO) som ny sekretær.

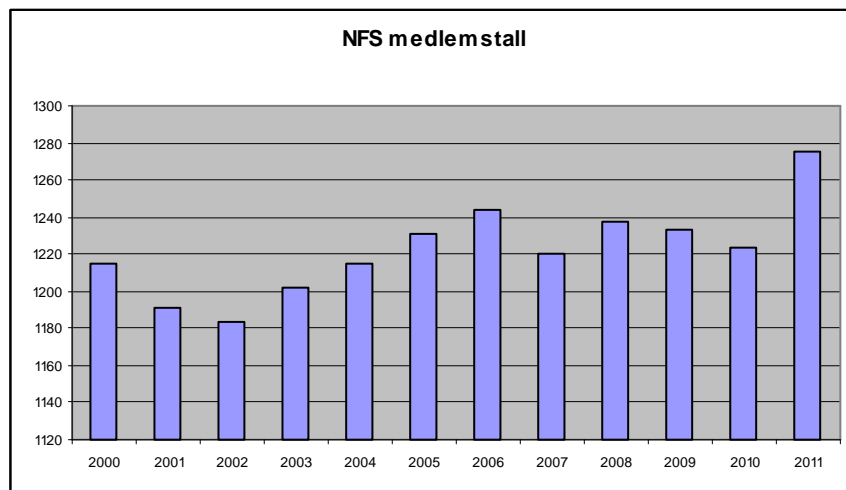
Styret har hatt to to styremøter i form av skype/telefonmøter, samt løpende behandling av saker via e-post.

MEDLEMSREGISTER

Norsk Fysisk Selskap har pr. juni 2011 1275 medlemmer, hvorav 70 er studenter og stipendiater, 242 er pensjonister og 494 er knyttet til Norsk Fysikklærerforening. Selskapet har nå seks æresmedlemmer (Ivar Giaever, Thormod Henriksen, Øivin Holter, Finn Ingebretsen, Karl Måseide og Eivind Osnes).

Tabellen viser medlemsutviklingen.

2000	1215
2001	1191
2002	1184
2003	1202
2004	1215
2005	1231
2006	1244
2007	1220
2008	1238
2009	1233
2010	1223
2011	1275

NFS har ett kollektivt medlem: *Det Norske Veritas*.

Årskontingenten for 2011 er kr 375 pr. år for individuelle medlemmer. Studenter og pensjonister betaler 50%. Kontingenten til Norsk Fysikklærerforening er kr 405, hvor kr 265 går til NFS.

Alle som ønsker, kan få tilsendt tidsskriftet *Europhysics News* mot å betale kr. 30 i portoutgifter. For tiden er det 503 som får *Europhysics News* tilsendt.

FRA FYSIKKENS VERDEN

Selskapets tidsskrift **Fra Fysikkens Verden** gis ut fire ganger i året med et opplag på ca. 1600. For Selskapets medlemmer er abonnementet inkludert i årskontingenten. Tidsskriftet drives med en stor innsats fra redaktørene **Øyvind Grøn** og **Marit Sandstad**. En særlig takk rettes til redaksjonssekretær **Karl Måseide** som i mange år har gjort en heroisk innsats for bladet. Tidsskriftets redaksjonskomite utgjøres av: **Odd Erik Garcia**, **Bjarne Stugu**, **Ellen K. Henriksen**, **Per Chr. Hemmer**. Styret undersøker mulighetene for å modernisere produksjonsprosessen.

Abonnenter i NFS bidro med kr. 120 000 i 2010. Bidrag fra andre abonnenter var knapt kr. 30 000 i 2010.

DET LILLE FYSIKERMØTET 2010

Det lille fysikermøtet 2010 ble arrangert 24.-26. juni på Andøya Rakettskytefelt. Lokal arrangør var Hege Merethe Strømdal. Styret ble informert om de forskjellige aktivitetene som utføres ved rakettskytefeltet, inkludert en ekskursjon opp til ALOMAR-observatoriet. Arne Hjalmar Hansen orienterte om forskjellige undervisningsaktiviteter i regi av NAROM – Nasjonalt Senter for Romrelatert Opplæring. Styremøtet fant sted 25. juni, referat ligger på NFS sine nettsider.

FYSIKKOLYMPIADEN

I 2010 ble den 41. internasjonale fysikkolympiadefinalen arrangert i Zagreb i Kroatia. Det var deltakere fra 82 land, og Norge deltok med fem elever og to ledere. Resultatet ble én bronsemedalje og én hederlig omtale! Noe av det viktigste med fysikkolympiaden er å stimulere skoleelever med interesse for fysikk til å fortsette med faget.

Opplegget rundt den internasjonale finalen i fysikkolympiaden er ganske omfattende med mange utflukter og sosiale arrangementer. Men selve konkurransen er selvsagt det viktigste. Den foregår over to dager, en med teori og en med eksperimentelle oppgaver. Begge dagene har elevene 5 timer

til disposisjon. Og oppgavene er svært krevende, kanskje særlig teorioppgavene, og både våre elever og elever fra mange andre land får utfordringer som går langt utover det de er vant med fra sin egen skolegang.

På vegne av NFS og Fysikklærerforeningen har Skolelaboratoriet ved Fysisk institutt ved UiO en sentral rolle i arrangementen av Fysikkolympiaden for elever i den videregående skolen. For å kvalifisere seg til en internasjonal finale, må en gjennom tre uttaksrunder. Det deltar omtrent 100 skoler med 800 elever i den første runden, rundt 70 elever i andre runde, og 18 elever tas ut til kurs ved Fysisk institutt ved UiO og norsk finale.

Fysikkolympiadekomiteen ledes av Carl Angell med god støtte av Trond Ekern, Øyvind Guldahl, Torbjørn Mehl, Joakim Bergli, Eirik Gramstad og Bjørn Samset. Mer om fysikkolympiaden med blant annet oppgaver og løsninger finnes på våre nettsider:
<http://www.mn.uio.no/fysikk/forskning/grupper/skolelab/fysikk-ol/>

Fysikkolympiaden støttes av Norges forskningsråd og Kunnskapsdepartementet.

FAGGRUPPENE

NFS har 6 faggrupper og i tillegg Norsk Fysikklærerforening. Videre har selskapet to nettverk: "Nettverk for kvinner i fysikk" (leder:?) og "Nettverk for fysikkhistorie og filosofi" (leder: Reidun Renstrøm, UiA).

Akustikk og optikk

Akustikk og optikkgruppen har 107 medlemmer og 86 subsidiære medlemmer. Styret har bestått av leder Ola Hunderi (NTNU), Rolf Korneliussen (Havforskningsinstituttet) og Olav Gaute Hellesø (UiT). Akustikkdelen av gruppa avholdt 30. januar til 2. februar 2011 "34th Scandinavian Symposium on Physical Acoustics" på Geilo. 50 deltakere fra 6 land.

Subatomær fysikk og astrofysikk

Faggruppen har 183 hovedmedlemmer og 201 sekundære medlemmer. Styret har bestått av leder Håvard Helstrup (HiB) og Jens Oluf Andersen (NTNU). Det ble arrangert faggruppemøte/studentkonferanse i Oslo 12-14. januar 2011, med 44 deltakere og 18 innlegg fra deltakende studenter og stipendiater.

Biofysikk

Gruppen har 73 medlemmer og 73 subsidiære medlemmer. Styret har bestått av leder Eirik Malinen (Rikshospitalet UiO), Cecilia Futsaether (UMB), Eli Olaug Hole (UiO) og Pawel Sikorski (NTNU). Faggruppen avviklet et tradisjonelt møte på Kongsvold Fjeldstue 3.-5. mars 2010, med 31 deltakere. Et nytt Kongsvoldmøte planlegges i 2012.

Industri og energifysikk

Gruppen har 85 medlemmer og 158 subsidiære medlemmer. Styret består av leder Jon Samseth (HiAk/SINTEF/NTNU), Erik Skjetne (Statoil) og Alex Hansen (NTNU). Jon Samseth er IUPAPs representant til SCOPE. Han er Vice president i SCOPE, I den sammenheng er han med i UNEPs rådgivergruppe for UNEPs årbok for 2011. Gruppen har blitt forespurt å arrangere det årlige møtet i EPS si arbeidsgruppe på energi og det er planlagt til Kjeller i oktober 2011.

Kondenserte fasers fysikk med atomfysikk

Gruppen har 151 medlemmer og 96 subsidiære medlemmer. Styret består av leder Jon Otto Fossum (NTNU), samt medlemmene Ole Martin Løvvik (SINTEF,UiO) og Ladislav Kocbach (UiB). Faggruppemøtene arrangeres annethvert år, neste gang i 2011.

Rom-, plasma- og klimafysikk

Gruppen har 60 medlemmer og 110 subsidiære medlemmer. Styret består av leder Kjartan Olafsson (UiB), Odd Erik Garcia (UiT), Knut Svenes (FFI), og Ellen Osmundsen (UiO).

Norsk fysikklærerforening

Norsk Fysikklærerforening har nå 494 medlemmer og 71 subsidiære medlemmer. Styret består av leder Morten Trudeng (Asker vgs), Astrid Johansen (Adolf Øien vgs), Janne Christine Fossum (UMB), Trond Harkjerr (Lillehammer vgs), Cathrine Wahlstrøm Tellefsen (Valler vgs) og Generalsekretær Carl Angell (UIO). Varamedlemmer til styret er Kristin Hovind (Jessheim vgs) og Snorre Nordal (Nannestad vgs).

Styret har etablert en ny hjemmeside, www.fysikklarer.no. Styret har laget en ny folder som en del av en vervekampanje. Norsk Fysikklærerforening arrangerte landskonferanse om fysikkundervisning på Gol fra 8. august til 11. august 2010, og styret nedsatte en komité som skal arrangere konferansen. Styret har utarbeidet en kravliste til å ha undervisningskompetanse i fysikk. Sammen med Den Norske Forleggerforening, Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, Fritt ord, Utdanningsforbundet og Norsk Lektorlag arrangerte Norsk Fysikklærerforening tur til CERN i mars 2011. 30 fysikklærere deltok. NFL tok initiativ til å svare på høring om kompetansekrav for å undervise i videregående skole. Karl Torstein Hetland er nominert til EPS-pris 2011.

Nettverk for kvinner i fysikk

Dette er et nettverk organisert på tvers av faggruppene med rundt 150 medlemmer. Det har for tiden ingen spesifikk aktivitet.

Nettverk for fysikkhistorie og filosofi

Ingen spesifikk aktivitet.

NORSK FYSIKKRÅD

Norsk Fysikkråd er et nasjonalt fagråd under Universitets- og høyskolerådet. Einar Sagstuen (UiO) er nåværende leder av Norsk Fysikkråd. Åshild Fredriksen og Astrid Johansen er observatører fra NFS i Norsk Fysikkråd.

EUROPEAN PHYSICAL SOCIETY

EPS består av fysikere fra 40 land og har mer enn 115 000 medlemmer.

EPS har 41 medlemsselskap hvorav Norsk Fysisk Selskap er ett. Individuelt medlemskap koster 20 euro per år, som medlem av NFS er det 11.5 euro per person. Pensjonister, studenter og medlemmer av Norsk Fysikklærerforening betaler redusert kontingent, men har alle rettigheter.

Årsmøtet i EPS ble holdt 1.-2. april 2011 i Mulhouse i Frankrike. Professor Luisa Cifarelli fra Italia har overtatt presidentvervet. Per Osland representerte NFS under møtet. En "Strategy Working Group" ble nedsatt under tilsvarende Council-møte i 2010 for å revurdere EPS sin målsetning, ledet av Luisa Cifarelli. Denne komiteen fikk 11 medlemmer, deriblant Per Osland som representant for "små medlemsland". Komiteen la fram sin innstilling på et ekstraordinært Council-møte i Amsterdam i november. Den ble vedtatt på Council-møtet i april, og innebærer bl.a. at EPS vil legge mer vekt på å få inn individuelle medlemmer, samt bokføre inntekter og utgifter i henhold til 3 "business lines". Dette er for at store bidragsytere (IoP og DPG) bedre skal se hvordan midlene brukes.

Norsk fysisk selskap er via EPS involvert i European Physics Journal, EPJ. Per Osland er selskapets representant i EPJ Scientific Advisory Committee. Denne komiteen foreslår bl.a. redaksjonell struktur, og hadde et møte i Lisboa i april 2011.

Web-adressen til EPS er: <http://www.eps.org>. Den elektroniske versjonen av europhysics news, som legges ut 2 måneder etter at den trykte utgaven er utgitt, finnes på nettstedet: <http://www.europhysicsnews.com/>. Et nytt elektronisk nyhetsbulletin, <http://www.epsnews.eu/> er nettopp startet.

INTERNATIONAL UNION OF PURE AND APPLIED PHYSICS (IUPAP)

Norge har nå 2 “andeler” i IUPAP. Antall andeler bestemmer hvor mange norske medlemmer vi kan ha i IUPAPs kommisjoner. Bodil Holst (UiB) er medlem av C2. Commission on Symbols, Units, Nomenclature, Atomic Masses & Fundamental Constants (SUNAMCO). Arne Brataas (NTNU) er medlem av C17. Commission on Quantum Electronics, Alex Hansen (NTNU) er medlem av C20. Commission on Computational Physics. Jon Samseth er IUPAPs representant til SCOPE, der han er medlem av eksekutivkomiteen. Anne Borg er medlem av IUPAP sin ”Working group on Women in Physics”. (<http://www.iupap.org/>)

YARAS BIRKELANDPRIS I FYSIKK OG KJEMI

Yara International ASA sin “Yaras Birkelandpris i fysikk og kjemi”, som er på kr. 25000,- tildeles det doktorgradsarbeide som best møter Kristian Birkelands forskerånd. Birkelandkomiteen ved Universitetet i Oslo er overordnet instans for administrasjon av prisen. En priskomite som består av medlemmer fra Birkelandkomiteen, fra Norsk Fysisk Selskap, fra Norsk Kjemisk Selskap, og Yara velger ut prisvinneren blant et antall nominerte kandidater. Våre komitemedlemmer er Per Amund Amundsen (UiS) og Carl Angell (UiO).

Alle norske institusjoner som tildeler dr-grader i fysikk inviteres til å nominere arbeider som oppfyller de krav som stilles i prisens statutter.

Prisen for 2010 ble tildelt Jakob Lindner ved NTNU.

NFS TAKKER SINE MEDARBEIDERE

Det er mange som yter en innsats for Selskapet. Det er en glede å uttrykke en takk til redaksjonskomiteen i Fra Fysikkens Verden. En spesiell takk til Øyvind Grøn, Marit Sandstad og Karl Måseide.

Vi takker alle som er med i komiteer og utvalg samt alle som arrangerer møter i regi av NFS og dets mange faglige grupper.

Sist, men ikke minst vil vi takke vår sekretær Øyvind Svensen, som i mange år har ytt en svært omfattende og effektiv innsats i selskapet.

Bergen, juni, 2011

Per Osland
(President)